

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen., za odnoszenie do domu dopłaca się 25 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pięcioletni jednogospaltowy za I kol. 1 mk. 50 i II-III kol. 65 fenigów, za IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Kadaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamiów nadesłanych redakcja nie zwraca

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pańska Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 3

Z chwili bieżącej.

To, co się dzieje obecnie w Warszawie, jest bardzo bolesne i smutne.

Dwa tygodnie upływają od chwili wydania orędzia przez Najd. Radę Regencyjną, i do tego czasu gabinet Ministrów nie został jeszcze sformowany. Słyszemy wciąż o naradach, konferencjach, deklaracjach, lecz rezultatu z tych licznych posiedzeń niema.

Polacy powtarzają stale ten sam błąd; w chwilach przełomowych, gdy trzeba jednolitego czynu, traca czas na sprzeczkach, kłótniach, wysuwając na pierwszy plan nie tylko subtelne odcięcia programowe partji politycznych, lecz i ambicje grup, badając, czy ta lub owa grupa uprawiona jest do stworzenia legalnego Rządu. Wszystkie te grupy zapominają o tem, że biegu życia zastrzymać nie można, że podczas, gdy w Warszawie trwają bezowocne narady, w całym świecie politycznym fakty biegają z przerażającą szybkością i że my, Polacy, w chwili obecnej winniśmy stanąć silni i zjednoczeni, jeżeli nie chcemy być zmieceniami, jako niezaradni i niezdolni do samodzielnego bytu politycznego.

W chwili tak przełomowej winniśmy jasno zrozumieć jedno: w dążeniu do uzyskania pełni praw narodowych, każdy naród chwytą się takich metod działania, jakie są możliwe do zastosowania przy danym ustosunkowaniu sił, i wysuwa takich ludzi, których i zdolności i układ myśli dają najlepszą gwarancję najlepszego przeprowadzenia tych metod, jakie w danym momencie są najbardziej wskazane. A więc każda chwila dziejowa w historii danego narodu wymaga innych metod działania; ludzie mogą nieraz pozostać ciż sami, o ile dać mogą gwarancję, że są tak uzdolnieni, że potrafią się zastosować do nowych warunków. A więc w momencie obecnym nie jest sprawą konieczną usunięcie od udziału w Rządzie tych, którzy szli takimi drogami, jakie dziś należy już zupełnie zarzucić; zarzutów z tego tytułu ludziom tym czynić nie można. Zresztą niech ci, co dziś wymawiają, ludziom tym nie odpowiednio orientacje polityczne i błędne napozór działania, uprzytomnią sobie tylko dwie okoliczności: primo — własne metody działania za rządów rosyjskich i secundo — znakomita zasługa w dzisiejszem ukształtowaniu sytuacji politycznej, tak pomysłowej dla Narodu Polskiego; niech więc będą oni trochę skromniejsi i w swoich sądach o dawnych przeciwnikach politycznych i w swoich aspiracjach do rządzenia Narodem.

Rząd winien stanąć natychmiast i to na podstawie programu chwili i jej konieczności, ktorými są: przejęcie od okupantów Zarządu, stworzenie armji, zabezpieczenie kraju przed widmem głodu i anarchji, ogłoszenie takiego programu, któryby na-

tohnął nasze masy i wiejskie i miejskie ufnosioła i wiarą, że Rząd nasz nie będzie reprezentował interesów jednej tylko warstwy, lecz że będzie wyrazicielem wszystkich warstw Narodu, propagatorem tych wszystkich zadań, które są najbardziej palące.

Teraz nie czas na interpretacje prawne, czy Najd. Rada Regencyjna ma dyplom dostatecznie ją legitymujący wobec Narodu; orędzie wylegitymowało ją dostatecznie, gdy Naród poprzez ją czynem, będzie Ona w oczach Narodu usankcjonowana; wszelka zaś władza, choćby najelegalszej wybrana, lecz pozbawiona czyhanego poparcia Narodu, będzie Władzą papierową, cieniem Władzy; nam, Polakom, idzie dziś nie o pozory legalnej Władzy, lecz o Władzę istotną; tę reprezentować winna w obecnym momencie Najd. Rada Regencyjna wraz z gabinetem Ministrów; wokół Niej powinniśmy się skupić; trzeba ludzi zdolnych do czynienia, jakie narzuca nam chwila; i dlatego nie wysuwajmy „poczołców” lub „demagogów” z tego tylko powodu, że reprezentują to lub owo stronnictwo. Nam trzeba nie „poczołców” i nie „demagogów”, lecz ludzi z silną wolą i wybitnym umysłem.

Caveant consules!
Dr St. Nowak.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.
BERLIN. (Urządowo). Wielka Kwatery Główna donosi dnia 21 października 1918 r.:
Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy teonu bawarskiego kca. Rupprechta.

We Flandrii walczono gwałtownie przed odcięciem Lys pomiędzy Ussel a Courtrai i o ten odcinek. Nieprzyjaciela, który chwilowo wtargnął do Kameren, odrzuciliśmy w kontrataku. Po obu stronach Deynse Anglicy usadowili się na zachodnim brzegu Lys. Oddziały, które posunęły się naprzód po przez rzekę w zachodniej części miasta, wzięte zostały przezwzię do niewoli. Na wschodnim brzegu pozostało gniazdo Anglików. Najwschód od Courtrai nieprzyjacieli posunął się przez Deerlyck i Zwevegen. Na wyznach na zachód i na południo-zachód od Vichte zatrzymaliśmy ataki nieprzyjacielskie. Na północ od Tournay nieprzyjacieli dotarli do Skaldy. Na południe od Tournay staliśmy w kontakcie bojowym na linji St. Amand — okolica na wschód od Denain i na wyznach na wschód i północno-wschód do Despres. Po obu stronach Solesmes i Le Cateau Anglicy wczoraj atakowali znacznymi siłami, rozszerzając ataki z dn. 17 i 18 bm. pomiędzy Le Cateau i Oise. Pomiedzy Somayny a Vertain ataki nieprzyjaciela zlamaly się w naszym ogólnym obronnym na wyznach na zachód od linii Harpies, po obu stronach Solesmes zatrzymaliśmy nieprzyjaciela, napierającego przez nasze linje czołowe na wyznach na wschód i na południo-wschód od tego miasta. Straciłmy Someries i Amedwal, lecz odebraliśmy je z powrotem w kontrataku. Po obu stronach Le Cateau utrzymaliśmy naopół po ciężkiej walce ze zmianem szczęściem nasze pozycje. 44-ty brandeburski pułk rezerwy pod dowództwem generała-majora Maasa odznaczył się tu szczególnie. Atak nieprzyjaciela, przedsięwzięty przy pomocy wielkich środków na froncie 20 km., rozchwiał się z wyjątkiem lokalnych zdobyczy terenu, o nieterminowaną postawę naszej piechoty, skutecznie opartej przez artylerję.

Grupa wojsk niemieckiego następcy teonu.

Na północy od Serres odparliśmy ponowne ataki nieprzyjaciela. Po obu stronach

drogi Laon-Marle oczyszciliśmy w kontrataku części linji, które pozostały w ręku nieprzyjaciela i odparliśmy silne jego kontrataki. Również na zachód od Aisne wschodnio-pruskie bataljony i szczególnie wyróżniający się w ostatnich walkach 231 pułk piechoty rezerwowej odebrały w kontrataku swoje stanowiska i odparły ataki nieprzyjacielskie. Na wschód od Vouziers nieprzyjacieli próbował rozszerzyć swoje lokalne sukcesy, osiągnięte w dn. 19 bm. W tym celu kontynuował tu ataki. Rozchwiał się one, szczególnie dzięki kontratakowi 41 pułku piechoty i dzielnej obronie 7-ej kompanji 24-go bawarskiego pułku piechoty.

Grupa wojsk generała Galwitz.
Na wschód od Banterville odparliśmy częściowo ataki Amerykan. Zresztą działalność bojowa po obu stronach Mozy pozostała dość ograniczona.

Południowo-wschodni teren walk.
Nad Morawą odparliśmy ponowne ataki Serbów.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Odpowiedź niemiecka na notę amerykańską.

Berlin, 21/10. Urządowo. Odpowiedź niemiecka na notę amerykańską z dnia 14 bm. ma brzmienie następujące:

Rząd niemiecki, przyjmując propozycję ewakuacji okupowanych obszarów, wychodził z tego założenia, że czynności związane z tą ewakuacją oraz warunki zawieszenia broni należy pozostawić ocenie doradcom wojskowym, i że obecny stosunek sił na frontach należy wziąć za podstawę układów, które go zabezpieczą i zagwarantują.

Rząd niemiecki pozostawia prezydentowi możność uregulowania szczegółów. Jednocześnie rząd ten ma nadzieję, że prezydent St. Zjednoczonych nie zaakceptuje żadnego żądania, któreby nieogodnie było z honorem narodu niemieckiego i z zawarciem pokoju, — opartego na sprawiedliwości.

Rząd niemiecki zastrzega się przeciwko zarzutom o nieludzkiem i bezprawnem traktowaniu, stawianym niemieckim siłom zbrojnym lądowym i morskim, a tem samem i narodowi niemieckiemu.

Celem osiągnięcia odwrotu spustoszenia są zawsze konieczne i są w tym zakresie dozwolone przez prawo międzynarodowe. Wojska niemieckie otrzymały jaknajszersze zezwolenia, aby oszczędzały własność prywatną i troszczyły się w miarę sił o ludność. Jeśli pomimo to zdarzają się gdziekolwiek wykroczenia, winni podlegają karze.

Również zaprzecza rząd niemiecki, jakoby flota niemiecka przy topieniu okrętów umyślnie niszczyła łodzie ratunkowe wraz ze znajdującymi się w nich roszkiami. Rząd niemiecki proponuje, aby treść wszystkich tych punktów wyświetlona została przez neutralne komisje.

Aby zapobiec wszystkiemu, coby mogło utrudnić sprawę pokoju, z polecenia rządu niemieckiego wysłano rozkazy do wszystkich komendantów łodzi podwodnych, ażeby nie torpedowały okrętów pasażerskich, jednakże ze względów technicznych nie może być dana gwarancja, że rozkaz ten będzie otrzymany przez każdą łódź podwodną, znajdującą się na morzu, przed jej powrotem.

Jako zasadniczy warunek zawarcia pokoju prezydent uważa usunięcie wszelkiej władzy, opartej na samowoli, któraby sama, niekontrolowana i z własnego popędu, mogła zakłócić pokój świata, na to rząd niemiecki odpowiada:

W państwie niemieckiem dotychczas przedstawicielstwo narodowe nie miało

wplywu na tworzenie rządu. Konstytucja nie przewidywała współdziałania przedstawicielstwa ludowego przy rostrzygnięciu o wojnie i pokoju. W sprawach tych nastąpił zasadniczy zwrot. Nowy rząd utworzony został w zupełnej zgodzie z życzeniami przedstawicielstwa narodowego, wybranego na zasadzie równego, powszechnego, tajnego i bezpośredniego prawa wyborczego. Członkami tego rządu są przywódcy wielkich partii parlamentu. Również i w przyszłości żaden rząd nie będzie mógł objąć swego stanowiska i nie będzie go mógł sprawować, o ile nie będzie posiadał zaufania większości parlamentu. Odpowiedzialność kanclerza Rzeszy przed przedstawicielstwem narodowym zostanie prawnie rozszerzona i zagwarantowana. Pierwszym dziełem nowego rządu było przedłożenie parlamentowi prawa o zmianie konstytucji Rzeszy w ten sposób, że dla decyzji o wojnie i pokoju potrzebna jest zgoda przedstawicielstwa narodowego.

Gwarancja trwałości nowego systemu polega nie tylko na zabezpieczeniach prawnych, lecz i na niewzruszonej woli narodu niemieckiego, który w ogromnej większości swojej jest za temi reformami i który żąda energicznego ich przeprowadzenia.

W ten sposób pytanie prezydenta, z kim on i sprzymierzone z nim przeciwko Niemcom rządy mają do czynienia, otrzymała jasną i niedwuznaczną odpowiedź, że propozycja zawarcia pokoju i zawieszenia broni wyszła od rządu, pogubionego wszelkiego samowolnego i nieodpowiedniego wpływu za zgodą przeważającej większości narodu niemieckiego.

Berlin, 20 października 1918 r.

(podp.) Soli, sekretarz stanu
urzędu spraw zagranicznych.

O nowej nocie Niemiec.

W kołach parlamentarnych utrzymują, że powołani dokonania zmian w tekście odpowiedzi niemieckiej były wiadomości z Holandji. Twierdzą tu mianowicie, że Holandja zwróciła uwagę na pewne ewentualności, które mogą wynikać w związku z cofaniem frontu niemieckiego we Flandrii. Krok Holandji jest natury woj-
skowej.

Berlin 21 | X. „Vorwärts“ pisze:

Jest rzeczą pewną, że nota brzmiała uprzedzająco i że ujawniła zupełną zmianę ducha kół kierowniczych w stosunku do dawnych czasów. Nota traktuje rzeczowo skargi Wilsona, o wewnętrznych reformach państwa mówi zupełnie swobodnie. Tak więc nowy krok nowego rządu będzie dla tych z tamtej strony granicy, którzy pragną pokoju i porozumienia, i zwalczają dążności nacjonalistyczne, poważnym ułatwieniem trudnego ich zadania. Fakty rozmaite wskazują i dnak w każdym razie na to, że prezydent Wilson ustępuje pod naporem fali potężnego politycznego szowinizmu.

„Tagliche Rundschau“ pisze m. in.: Nie będziemy się dziwić, jeśli Wilson po przyjęciu przez nas jego 14 punktów, uważać będzie, że obecnie są one nie wystarczające i postawi nam nowe warunki, podyktowane mu przez panów Clemenceau i Lloyda George'a.

Polityka koalicji.

Z Paryża otrzymano wynurzenia prasy francuskiej, które oświetlają sytuację polityczną wewnątrz koalicji i pozwalają wnioskować, że polityka nienawisci, reprezentowana przez Clemenceau, ma do walczenia z rosnącymi trudnościami.

Po raz pierwszy zabrano głos przedewszystkiem „Humanite“ w kwestji stanowiska sprzymierzonych. Dziennik pisze krótko, ale wyraźnie: Dążenia w prasie francuskiej i w niektórych grupach politycznych, które kierują się do tego, ażeby domagać się od Niemiec zupełnej kapitulacji, są poprostu potwornością, tak samo jak nonsensem jest wewnętrzne przeobrażenie w państwie niemieckim

kiem przedstawić jako komedję Chodzi w tych dążeniach o zmylenie francuskiej opinii publicznej. Propozycje niemieckie, które określane są jako śmieszne, są, przeciwnie, zupełnie rozsądne i nie mogą być zbyt wzruszeniem ramion.

Anglja przeciw monarchji Habsburskiej.

„Vossische Zeitung“ drogą na Rotterdam donosi z Londynu, że zdaniem prasy angielskiej manifest cesarza austriackiego, w sprawie federalizowania Austrii, przyszedł za późno. Dziennik „Times“ wskazuje na to, że program koalicji, w sprawie Polski, Czech, Słowian południowych, Rumunji i Włoch, jest nie do pogodzenia z istnieniem państwa Habsburskiego.

Pokój w lutym.

Z Zurychu donoszą do „Leip. N. N.“: W okolicach towarzystw przemysłowych w Genewie do szwajcarskich domów handlow. zapowiedziano wznowienie ruchu na wybrzeżu lewantyńskim na luty, co uchełdzi za ważną zapowiedź pokoju.

Namiestnik Czech zapowiada bliiski pokój.

Namiestnik Czech wydał odezwę, w której zaznaczył, że nowe uregulowanie ustroju państwa jest w toku. Ktokolwiek bieg wypadków gwałtownie zamięci, ten popełni zbrodnię wobec swego narodu i jego przyszłości.

Wszelkie manifestacje w granicach ustawicznie dozwolonych, są dopuszczalne, lecz wszelkie mącenie porządku będzie bezwarunkowo tłumione

Odezwa kończy się słowami: Niedaleki jest dzień pokoju.

Co mówi Asquith?

W mowie wygłoszonej w klubie liberalnym Asquith między innymi powiedział: Odpowiedz na to, czy rząd niemiecki, od którego wyszła propozycja pokojowa, nie jest jeszcze „starym militarystycznym pruskim w masce demokratycznej może dać tylko naród niemiecki“.

Chwila bieżąca.

— Na ostatnim posiedzeniu centralnego komitetu wykonawczego powzięto na wniosek Trockiego uchwałę o odbudowaniu floty rosyjskiej.

— Pod przewodnictwem kanclerza odbyło się wczoraj posiedzenie wojennego gabinetu.

— Według nadesłanych do Genewy telegramów z Paryża, marszałek Foch zachorował na hiszpankę i dlatego musi zamierzoną podróż do Londynu odłożyć.

— Podczas eksplozji w berlińskich fabrykach maszyn w Dessau zostało zabitych 70 osób. Liczba ofiar zwiększy się jeszcze z powodu, że nie wszystkie części zniszczonej fabryki są oczyszczone z gruzów.

— W Brukseli obraduje specjalna komisja złożona z posłów holenderskiego i hiszpańskiego i obywateli, określająca uszkodzenia wyrządzone przez angielskie granaty podczas bombardowania Douai i obrzucania bombami Tournai i Valenciennes.

W dniu dzisiejszym pojawi się dekret Rady regencyjnej zarządzający pobór wojskowy jednego rocznika a mianowicie urodzonych w r. 1897.

Dla przeprowadzenia rekrutacji ustanowionych zostało 10 komisji poborowych dla całego kraju.

Związane z poborem prace organizacyjne trzymają cały personel komisji wojskowej w intensywnym napięciu pracy, która codziennie przeciąga się do późna w noc.

Sfery wojskowe upowiadają do znaczenia, że pomimo zarządzenia obowiązującej rekrutacji, nie zaprzestaną bynajmniej werbunku ochotniczego, którego rezultaty zwiększają się z dniem każdym.

Sprawy polskie.

P. Świeżyński prozorem ministrów.

Rada regencyjna powierzyła prozorem Koła międzypartyjnego, p. Józefowi Świeżyńskiemu, misję utworzenia gabinetu.

P. Świeżyński już przystąpił do formowania listy ministrów, którą ma przedstawić Radzie Regencyjnej do zatwierdzenia w ciągu 48 godzin.

Wobec uchylecia się lewicy do współpracy w rządzie, nowy gabinet uformowany będzie z przedstawicieli Koła międzypartyjnego, skonsolidowanych grup ludowych i b. aktywistów.

Przekazanie administracji.

W sferach rządowych polskich obiegają wczoraj wiadomości, że w Berlinie odbyła się konferencja, na której zapadła ostateczna decyzja w sprawie przekazania, przez władze okupacyjne niemieckie w dniach najbliższych całej administracji kraju w ręce polskie, nie wyłączając skarbu i administracji.

Zniesienie granicy.

Krakowski „Głos narodu“ pisze: „Jak slychać w najbliższym czasie zamierzone jest zniesienie kordonu na dawnej granicy rosyjskiej między Królestwem Polskiem a Galicją. Przez cały niemal czas wojny kordon ten był klęską dla naszego miasta, utrudniając wkoścanom z Królestwa zaopatrzenia Krakowa w produkty gospodarstwa wiejskiego.

W obecnych stosunkach zniesienie kordonu granicznego powinno być przyspieszone ze względu na konieczność rychłego dowozu artykułów żywności dla ludności Krakowa, w celu zaopatrzenia się na zimę“.

Warunki cenzuralne w Poznaniu.

Prezes Koła polskiego w parlamencie niemieckim, poseł Wł. Seyda wysłał w ub. piątek po południu do kanclerza Rzeszy telegram, który brzmiał w tłumaczeniu, jak następuje: „Generalna komenda poznańska zakazuje pismom wszelkiego omawiania kwestji polskiej na podstawie propozycji pokojowej Niemiec. Protestuję w imieniu polskiej frakcji parlamentarnej i proszę spowolować zniesienie zakazu, w przeciwnym razie musiałbym niezwłocznie wystąpić z interpelacją w parlamencie.

Władysław Seyda,
poseł do parlamentu“.

Jakiego chcemy Rządu?

W „Pracowniku Polskim“ czytamy: Chcemy Rządu narodowego, opartego na zaufaniu obywateli większości narodu.

Chcemy rządu nieprzejadnego na punkcie granic wielkiej Polski.

Chcemy Rządu silnego, który nie zleknie się pogrężyć podziemnych działaczy, a robotę ich zdławi w zarodku.

Chcemy Rządu sprawiedliwego, który weźmie ludność ubogą w obronę przed wszystkim spekulantom wszelkiego rodzaju, a więc paskarzy, lichwiarzy, szynkarzy, fałszerzy, kamieniczników — wyrzucających na bruk lokatorów.

Chcemy Rządu naprawde polskiego, który tylko nasze interesy będzie miał na celu, a żydów, od stanowisk państwowych i wpływu usunie.

Uchwały Pilsudczyków w Lublinie.

Dnia 16 bm. o godz. 5 na placu katedralnym odbyła się zbiórka 250-ciu Pilsudczyków. Oddział ów po sformowaniu szeregów pomaszzerował z bojowymi śpiewami legionowami przez Krakowskie Przedmieście do Saskiego Ogrodu i z powrotem z defiladą przed pomnikiem Unji lubelskiej.

Po powrocie na miejsce zbiórki utworzono czworek, odśpiewano rotę i wygłoszone przemówienie. Po przemówieniach b. legionistów uchwalono następujące rezolucje.

1) utworzyć wspólną organizację obrony krajowej z Pilsudczyków, Dowborczyków i P.O.W.

2) złożyć protest przeciw nadużyciu imienia komendanta Pilsudskiego przez partje nawołujące do rewolucji społecznej i stawiania jego osoby obok Trockiego-Bronstein'a i Lenina.

3) organizacja wymieniona w pierwszym punkcie uchwał powinna stać na gruncie

czysto bezpartyjnym, ogólnonarodowym, jak przystało na polskie wojsko.

Abym powyższe uchwały weszły jak najprędzej w życie wybrano delegację z 4-ch osób.

Na zakończenie zbiórki odśpiewano „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Dalsze zbiórki Piłsudczyków zarządzono na następne dni, na które będą zaproszeni delegaci P.O.W. i Dowórczyków.

W oczekiwaniu.

W artykule pod pow. tytułem „Przełład Poranny” między innymi pisze:

Można powiedzieć bez przesady, że całe społeczeństwo polskie domaga się dzisiaj powrotu Piłsudskiego. Uświadomiony politycznie ogół, wciąż utrzymuje tę sprawę na porządku dziennym i dziś zejść już ona z powierzchni naszego życia politycznego nie może, póki żądaną zgodnie z wolą naszą i naszym żądaniem nie będzie. Piłsudski musi wrócić do narodu, którego jest własnością, musi być przez jego powrót dane narodowi należne zadośćuczynienie. W takim stosunku do całej tej sprawy wyraża się przedewszystkiem przywiązanie, które wywiązało się wśród mas szerokiemi do postaci komendanta. Widzą w nim one wyobrażenie godności narodowej, obrońcę narodowego honoru, bojownika nie tylko wolności i niepodległego bytu, ale również strażnika samodzielnego działania i prawa swobodnego stanowienia o własnym losie i o własnych czynach.

Powrót Piłsudskiego byłby wyraźną deklaracją, że następuje rewizja obecnego systemu, że kierunek systemu tego zostaje od ogólnej linii, do tej pory wytkniętej, zasadniczo odwrócony. Ten punkt widzenia przyjęty został przez niektóre partie polityczne blisko Piłsudskiego stojące. Twierdzą one, że mając te same dążenia, które posiadał Piłsudski, mając ten sam stosunek do sił zewnętrznych nie mogą podejmować dzisiaj oficjalnej państwowotwórczej pracy. Skoro nie zostaje uznany kierunek ich polityczny, skoro uznania tego wymódz nie są w stanie, skoro stosunek sił zewnętrznych do siebie muszą mierzyć w tej chwili stosunkiem do Piłsudskiego, to nie mogą przystępować do spokojnej i organizacyjnej pracy, nie mogą brać w ręce swe zadań, których urzeczywistnienie spotyka się jeszcze ze stanowczą i decydującą przeszkodą.

Na udział więc obozu Piłsudskiego w rządzie — widocznie dzisiaj jeszcze — wcale nie ma nadziei. Musi trwać on tymczasem w oczekiwaniu.

Ratujmy jeńców Polaków.

Mimo wielkich wydarzeń doby obecnej podjęta przez mec. Antoniego Osuchowskiego akcja pomocy dla jeńców Polaków nie uszuwa się bynajmniej na drugi plan — i słusznie bo jeńcy Polacy po obozach w Niemczech i Austrii rozrzucony cierpią głód i najokrutniejszą nierzadę: skąpo żywności, złe oddziały, tułaczka wycieńczeni, chorobami trawieni i kalectwem dotknięci lub zagrożeni zasługują na to, aby społeczeństwo nie zapomniało o nich. Czynione są wprawdzie starania o powrót ich do kraju — to jednak samo nie rozstrzyga ich doli. Powrót ten nie będzie mógł nastąpić odrazu — wielu długo jeszcze poza krajem zatrzyma trudność komunikacji bądź niemoc, a zresztą aby mogli przetrwać uciążliwą podróż, wzmódz ich na siłach potrzeba i ogarnąć należyście do drogi. Wszystkie to przemawia za koniecznością uzyskania kwesty i zebrania tam większych funduszków, aby jeńcy Polacy póki są jeszcze w niewoli nie zostali dla kraju straconi i aby gdy powrócą, mogli odrazu stanąć do oczekującej ich na wszystkich polach pracy. Ratować ich z niewoli trzeba w dosłownym tych wyrazów znaczeniu.

W zrozumieniu tego obowiązku wszystkie powołane do organizacji kwesty instytucje w kraju nie szczędzą sił, aby kwesta była plon pożądanym.

Zapraszamy się na ozłonek Polaków w Macierzy Szkolnej.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi najukochańszemu mężowi i ojcu

S. P.

WŁADYSŁAWOWI ZIĘTKIEWICZOWI

składają serdeczne podziękowanie

Żona, dzieci i rodzina.

KRONIKA

Dr. Marozowski — naczelnikiem pow. częstochowskiego

Dowiadujemy się, że po przejściu zarządu cywilnego w ręce polskie, stanowisko naczelnika powiatu ma objąć dotychczasowy nadburmistrz m. Częstochowy dr Marozewski, który na powyższy urząd został już desygnowany przez władze polskie.

Wybór ten ze względu na znajomość administracji, doświadczenie w sprawach gospodarczych, oraz niepospolitą energję przyszłego naczelnika naszego powiatu powitać należy z jak najwyższym uzonaniem.

Do Wojska polskiego. W ub. sobotę wieczorem do obozu w Ostrowiu odjechało z Częstochowy 80 rekrutów, którzy w ostatnich dniach w miejscowym urzędzie zaciągowym zapisali się do wojska polskiego.

Zwiedzajcie muzeum! Zarząd częstochowskiego oddziału polskiego Towarzystwa Krajeznawczego komunikuje za naszym pośrednictwem pp. dyrektorom i kierownikom szkół średnich, elementarnych, zawodowych oraz wszelkiego rodzaju kursom szkół frelbowskiich, rzemieślniczych itd., że muzeum krajeznawcze przy ulicy Kościuski nr. 9 można zwiedzać bezpłatnie w niedziele od 11 rano do 1 po południu, w srody i piątki od 3-5 po poł.

Muzeum to jedyne w naszym mieście zawiera bogate zbiory okazów mineralów, skał i skamieniałości. Kolekcje kilku tysięcy motyli, chrząszczy i innych owadów oraz kolekcje krajowych ptaków i ssaków. Jak również posiada duży zbiór numizmatyczny i gabinet fizyczny. Do zwiedzania muzeum szczególnie przez młodzież szkolną zarząd zachęca usilnie.

O współdziałaniu w tym kierunku zarząd zwraca się z gorącą prośbą do pp. nauczycieli zwłaszcza wykładających geografję i przyrodę.

Organizowanie kuchni robotniczych. Z powodu otrzymania od miasta 40 tysięcy mk. na kuchnie robotnicze Związek robotniczy przystąpił do urzeczywistnienia projektu. Lokal kuchni mieścić się będzie na Ostatnim Groszu w domu Stow. „Jedność”. Ze strony polskich związków zawodowych wybrano do zarządu kuchni pp. M. Opikę, W. Czapiakę, A. Piekarskiego i T. Stachę. Ze strony Stow. „Jedność” ma być wybranych jeszcze 2 członków zarządu.

Kuchnie rozpoczną swoją działalność w d. 1 listopada rb.

Z posady miejskiej. Zajęcia biurowe w miejskich urzędach adresowym i przesyłkowym od dnia 15 października br. odbywały się od godziny 8-jej rano do godziny 3 po południu bez przerwy aż do odwołania.

Zebrań Tow. Rolniczego. We wtorek dnia 5 listopada w sali parafjalnej św. Zygmunta odbędzie się zwykłe zebranie miesięczne Tow. Rolniczego.

Wjazd francuzów. Wczoraj w nocy wyjechała do Francji kolonia francuska z Częstochowy w liczbie 107 osób. Między wyjeżdżającymi był także i dyrektor Marchal z rodziną. Podróż będzie się odbywać etapami tj. w pewnych punktach jadący będą się zatrzymywali.

Wykrycie tajnej drukarni. „Kurier codz.” donosi, że policja niemiecka w Częstochowie wykryła tajną drukarnię polskiej partji socjalno-demokratycznej. Drukarnię o pieczętowanym, ośm osób uwieziono.

Skasowanie poległych. Z dniem 20 bm. zostały skasowane następujące pociągi: Do Warszawy o 9,27 rano; do Katowic o 4,30 po południu i 9,47 wieczorem; z Katowic o 2,40 po poł.; z Herbów o 11,10 wieczorem; do Herbów o 7,05 wiecz. Czas odejścia pozostałych pociągów pozostaje bez zmiany.

O emeryturach. Do biura wydziału rejestracji należności przypadających od skarbu rosyjskiego (ul. Staszajca 3) aszedła szczegółowa instrukcja w sprawie rejestracji praw emerytalnych.

Biuro wydziału prosi wszystkich interesowanych o zgłoszenie się do biura w godzinach od 10 do 12 w południu, gdzie na miejscu informacje będą udzielone.

Z uwagi na obecne stosunki polityczne prawa emerytalne będą mogły być skutecznie dochodzone tylko przez Rząd Polski, a

nie w drodze prywatnych zabiegów pojedynczych osób.

W interesie więc wszystkich emerytów i ich spadkobierców leży śpieszne zameldowanie swych praw.

Oi z interesowanych, którzy prawa swe emerytalne już zarejestrowali proszeni są również o zgłoszenie się do biura, w celu uzupełnienia złożonych deklaracji.

— Ze szpitala N. Marij Panny. W ostatnim okresie w szpitalu N. Marij Panny przebywało mężczyzn 30, kobiet 32, dzieci 20; razem 82 chorych.

Posterunki obwodowe żandarmerji. Dotychczasowy podział posterunków żandarmerji w pow. częstochowskim został zmieniony; utworzono natomiast następujące obwody posterunkowe: 1) obwód Częstochowa posterunki: gmina: Grabówka i Rędziny, 2) ob. Kłobucko: post. gmina Kamyk i m. Kłobucko, 3) ob. Konopiska: post. gmina Dźbów na południe od kolei Częstochowa-Herby i Rększowice, 4) ob. Krzepice: post. gm. Kuźniczka, Opatów i m. Krzepice, 5) ob. Parzymiechy: post. gm. Lipie, 6) ob. Poczesna: post. gm. Huta Stara i Kamienica Polska, 7) ob. Przystajni: post. gm. Panki i Przystajni, 8) ob. Rosyjskie Herby: post. gm. Węglowice i Dźbów na północ od kolei Częstochowa-Herby.

Walka z bandytami.

W tych dniach, wachmistrz policji, Fröhlich zetknął się z dwoma bandytami, z których jeden strzelił do F. trafiając go w czapkę. Napadnięty wystrzelał z rewolweru ranił jednego z bandytów, który padł na ziemię wołając o ratunek, poczem rozpoczął pójść za drugim złoczyńcą. Kiedy zaś powrócił na miejsce wypadku nie zastał już rannego opryska, który w czasie pójścia zdołał zbiec.

Można przypuszczać, że rannego bandytę będzie próbował szukać schronienia u osób w tajemniczość w działalności szajki bandyckiej.

Z ostatniej chwili.

(Telegr. własne „Gońca Częstoch.”)

Echa odpowiedzi Wilsona.

Wiedeń, 21 | 10. Rząd wiedeński w najbliższych dniach wyśle do Wilsona notę, w której zasnanzy, że Wilson na pytanie: pod jakimi warunkami gotowy jest przystąpić do pokoju, nie odpowiedział. A więc wieść w Wiedniu, że nota Wilsona nie oznacza zerwania rokowań pokojowych. — Także trudno jest wysnuć dalszy jasny wątek z odpowiedzi waszyngtońskiego sfinanska.

Kraje nadbałtyckie.

Ryga, 21 | 10. Przewodniczącemu sjednoczonych krajowych rad, baronowi Pilar v. Pilhau zostały wręczone w d. 16 b. m. dokumenty, które zawieradają go, że według 7 artykułu niemiecko-rosyjskiej umowy granicznej pokojowego traktatu Rosja rezygnuje z przynależności państwowej do państwa rosyjskiego Liflandji i Estlandji, Cesarz niemiecki w imieniu państwa niemieckiego uznał te kraje za wolne i samodzielne.

Komisja sjednoczonych rad krajowych zebrała się w sobotę na nadzwyczajne posiedzenie nad temi sprawami.

Nowi sekretarze stanu cesarza.

Berlin 22 | 10. O wczorajszym przyjęciu przez cesarza nowych sekretarzy stanu „Lokalanzeiger” donosi co następuje: Przedstawienia dekonal szef cywilnego gabinetu v. Delbrück. Cesarz wypowiedział najprzód krótką mowę, dotyczącą się przedewszystkiem wewnętrznego położenia politycznego. A następnie z każdym sekretarzem stanu rozmawiał chwile, z tymi zaś, których znał, obszedł się szczególnie uprzejmie.

Teatr „PARYSKI” Ulica Panny Marji

Program od Wtorku 22-go do Piątku
25 Października r. b.

w Obliczu śmierci

Głęboki dramat psychologiczny w 5-ciu częściach, na tle przedśmiertnych przeżyć niewinnie osądzonego,
W roli głównej słynna **Pokrowska** Artystka teatrów Moskiewskich.

Nad program:

ŚWIĘTO W JAPONJI (Zdjęcie z natury)

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją
p. **Czesława Żaka**.
Słuchacza: Konserwatorium Warszawskiego.

Dla dzieci wejście wzbronione.

szegóły w programach.
Bufet cukierniczy przy teatrze

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od niedzieli 20-go do środy
23-go Października 1918 r.

Wspaniałe arcydzieło filmowe!

COWBOY ALWIN NEUSS

Wielki sensacyjny dramat amerykański w 6-ciu aktach w
rolach głównych: Jeden z najwybitniejszych tragiczkówprzecudna nowa gwiazda
kinematograficzna**MARTA DAGHOFER.**NAD PROGRAM: Fragmenty z uroczystości **ŚWIĘTA NARODOWEGO**w dniu 17 b. m. w Częstochowie (Zdjęcia własne) oraz z powodu ogólnego zainteresowania pozostawiamy jeszcze na dni kilka
Niebywałą Sensacją aktualną!**Z ostatnich walk na zachodzie** Niezwykle ciekawe zdjęcia dokonane z „**Tamtej
strony frontu**” przez angielski urząd filmowy i zdobyte przez Wojska NiemieckieOrkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. **RAFAŁA KANTORA**. — Bufet cukierniczy przy teatrze.
Dla młodzieży wejście wzbronione. — Szegóły w afiszach i programach.

POLSKIE OZDOBY NA DRZEWKO.

Kupcom krajowym zwracamy uwagę, że Liga Pomocy przemysłowej
Kraków, Rynek gł. 19, tylko krótki czas przyjmuje jeszcze z mówienia
hurtowne na sortymenty ozdób na drzewko do sprzedaży. Ceny sortymen-
tów podaje się na żądanie.Z powodu nawału zamówień od 15 listopada r. b. zamówień hurto-
wnych nie będzie się wykonywać. 0354—

Ofiary.

Na kamień pamiątkowy dla poległych
Legjonistów Częstochowian w myśl odezwy
prezesaowej Kokowskiej.Emilostwo Starkowie 10 mk. A. Góczał-
kowski 5 mk.Na Jęńców Polaków Komitet Zywno-
ściowy w Lipiu 100 mk. kwity 328, 329, 330Z powodu wyjazdu do Francji zamiast
wizyt pożegnalnych składa na biednych do
uzn. red. Georges Schreiber 20 mk.
kwit 333

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piętna 7.

(I. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.

Przyjmuje od 2-ej do 5 południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

Poszukuje

5-6 pokojowego miesz-
kania, lub odnajmę 2 po-
kójki (front, parter 1-szej
piętro) w 1-szej alei, N.
Rynku lub okolicy Wła-
dysławskiego handlu Wiad.
dość w Gońca 2241—

Młody człowiek

z 4 ro klasowem wy-
kształceniem i znajomo-
ścią korespondencji, po-
piętro) w 1-szej alei, N.
Rynku lub okolicy Wła-
dysławskiego handlu Wiad.
dość w Gońca 2241—Dnia 25 b. m. w dniu patronów
św. Kryspinów, o godz. 8 rano w
Kościele św. Rodziny odbędzie się
nabożeństwo członków zgromadzenia
Cechu Szewckiego.
Dnia 26 b. m. o tej samej godzinie
odbędzie się nabożeństwo żałobne na
które zaprasza się pp. członków.
2257—

Magiel do sprze- dania

Ostatni Grosz ul. Bie-
lińska 1. 2254—

Pokój

umeblowany z elektrycz-
nym oświetleniem do wynaj-
ęcia zaraz ul. P. Marji
41 m. 19 2152—

Urządzenie

biurowe do sprzedania
duża szafa biurowa, 6
krzesel meblowych, zeg-
ar ścienny, stoły, uny-
walka, przewodniki elek-
tryczne i wiele innych
drobnych utens. biuro-
wych. Wiad. od 2 do 4
Dojazd 9, stróż wskaze

Potrzebny

zaraz student lub naucz-
ciel na prowincję do
nauki trzech panienek
jednej na maturę, a po-
zostałe do 4-tej i 5-tej
klasy. Zgłaszać się pro-
szę listownie O b w ó d
Nowo-adamski poczta
Brzezina folwark Kare-
linów dla Wandy Rad-
wan. 2264—**Potrzebny**
chłopiec do posług Fo-
tegrafia ul. P. Marji
15. 2285—

Zginął

kwit lombardu Kasy Poż.
Oszcz. Nr. 42518 2267—

DOKTÓR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2

choroby skórne i weneryczne

Częstochowa ul. Piętna 5.

1-sze piętro. 754—

DOKTÓR MED.

Edwin Petrykat

b. lekarz kliniki Prof. LESSERA

Choroby skórne, weneryczne i moczopłowe
przyjmuje od 10-12 rano i od 3-6 godz. wiecz.
Panie: od 12-1 godz. pp. w niedzielę i święta
od 10-12 godz.

Częstochowa ul. Dojazd 11.

Dierwszy w Częstochowie chrześcijański skład
kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pian-
no maszyny do szycia i t. p. po cenach u-
miarkowanych, oraz poleca całkowite umeblo-
wanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji
Nr. 50. 416—**Do sprzedania**
stare gazety do pakowa-
nia 65 fen. funt. Kościusz-
ki 11 Kantor pism. 3352**Mała tokarnia**
do sprzedania P. Horo-
witz Panny Marji Nr. 9.
2263—**3000-4000 rub.**
man do wypożyczenia na
hypotekę. Wiadomość
ul. Dojazd Nr. 23 2267—**W niedzielę**
dn. 20 b. m. w Odeonie
zgnębiono kolnierz futra-
ny. Usciwij znalazła ra-
czy zwrócić za wynagro-
dzeniem do Adm. Gońca t. d**Zginęły**
książecz. wkładowe Fran-
ciszka Czakierta za Nr.
13140 i udziałowa Nr.
3094 2243—**Kupię**
Szafy Sklepowe oszko-
lone w dobrym stanie
Wiad. w Adm. Gońca**Potrzebna**
belgijska maszyna na-
towa lub inny system w
dobrym stanie. Oferty w
Gońcu 2266—**Sprzedam**
garnitur mebli, kredens,
stoły, stalugę szafy i
t. d. Sokoła 22 2202—

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”